

Temat lekcji: Wielokulturowość kontynentu europejskiego.**Cele lekcji:**

Uczeń:

- określa znaczenie pojęcia naród, mniejszość etniczna, język urzędowy,
- analizuje mapę religii, ludów i języków w Europie,
- rozróżnia główne grupy językowe i języki ludności Europy,
- wyjaśnia przyczyny zróżnicowania ludności Europy,
- przedstawia pozytywne i negatywne skutki zróżnicowania kulturowego ludności Europy.

Czas trwania lekcji: 45 min.**Wykaz pomocy dydaktycznych:**

- atlasy geograficzne,
- ścienna mapa fizyczna Europy,
- podręczniki,
- materiały źródłowe,
- prezentacja multimedialna,
- cztery duże arkusze papieru,
- kolorowe flamastry.

Metody pracy: operatywna (praca z mapą), pokaz, metoda posteru, praca zbiorowa, praca w grupach.**Przebieg lekcji:**

Lp.	Działanie nauczyciela	Treść instrukcji dla ucznia	Czas (min.)	Użyte materiały/pomoce
1	Podaje temat i cele lekcji.		2	
2	<p>Dokonyje podziału uczniów na cztery grupy.</p> <p>Omawia metodę posteru.</p> <p>Rozdaje poszczególnym grupom zagadnienia.</p> <p>Określa czas na wykonanie zadań. Kontroluje pracę uczniów, wyjaśnia pojawiające się wątpliwości.</p>	<p>Proszę o odliczenie do 4, a następnie z połączenia jedynek, dwójek, trójek i czwórek utworzenie czterech grup. Na dzisiejszej lekcji będziecie pracowali metodą posteru. Na dużych arkuszach papieru wykonacie poster czyli plakat naukowy ilustrujący rozwiązanie otrzymanych zagadnień. Poster powinien być kolorowy, czytelny, starannie wykonany. Przedstawiciela grupy proszę o wylosowanie zestawu zadań. Na wykonanie zadań macie 16 minut czasu.</p>	20	
3	<p>W trakcie prezentacji grup przedstawia:</p> <p>slajd 1: diagram kołowy – Struktura wyznaniowa Europy</p> <p>slajd 2: diagramy słupkowe – Struktura narodowościowa wybranych państw Europy</p> <p>slajd 3: graf Podział języków Europy</p> <p>slajdy: 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 – Obiekty dziedzictwa Kulturowego UNESCO</p> <p>Wskazuje uczniów prezentujących</p>	<p>Poproszę liderów grup I, II i III o prezentację wyników pracy grup.</p> <p>Rozpoznajcie zabytki zaprezentowane na slajdach. Przedstawcie przygotowane informacje o prezentowanych zabytkach.</p>	20	prezentacja

	przygotowane informacje. (tydzień wcześniej poleca uczniom przygotowanie krótkich informacji o podanych zabytkach). Uzupełnia informacje uczniów.	Wskażcie na mapie ściennej Europy miasta, w których znajdują się te zabytki. Proszę lidera IV grupy o prezentację wyników swojej pracy.		
4	Ocenia pracę uczniów na lekcji		2	
5	Podaje i wyjaśnia pracę domową.	Uwzględniając najważniejsze wiadomości z dzisiejszej lekcji ułóż pytania do krzyżówki, której rozwiązaniem będzie hasło JA EUROPEJCZYK.	1	

Wybór literatury dla nauczyciela:

D. Szczypiński, M. Wojtowicz, Planeta Nowa 2, Nowa Era, Warszawa 2010.

B. Dobosik, A. Hibszer, J. Soja, Puls Ziemi 2, Nowa Era, Warszawa 2010.

Świat w liczbach 2010, WSiP, Warszawa 2010.

Atlas geograficzny. Świat, Polska, Nowa Era.

J. Flis, Słownik szkolny. Terminy geograficzne, WSiP, Warszawa 1999.

D. Licińska, Słownik szkolny. Geografia – człowiek i jego działalność, WSiP, Warszawa 1999.

Encyklopedia popularna PWN, Warszawa 1995.

T. Mołdawy, Słownik szkolny. Państwa świata, WSiP, Warszawa 1998.

J. Kądziołka (wybór i opracowanie), Integracja – problem imigrantów muzułmańskich w Europie, Geografia w szkole, 2007, nr 1, str. 61.

J. Stasiak, Z. Zaniewicz, Geografia Vademecum Maturalne 2009, Wydawnictwo Pedagogiczne Operon, Gdynia 2008.

Rocznik statystyki międzynarodowej 2009.

TABL. 10 (13). WIERNI I WYZNAWCY WYBRANYCH KOŚCIOŁÓW I RELIGII W 2008.

Uwagi metodyczne dla nauczycieli dotyczące wykorzystania ICT:

Prezentacja.

Slajd 1 – diagram kołowy – Struktura wyznaniowa Europy.

Slajd 2 – diagramy słupkowe – Struktura narodowościowa np. Litwa, Słowacja, Słowenia.

Slajd 3 – graf Podział języków Europy.

Slajd 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 – zabytki znajdujące się na liście obiektów światowego dziedzictwa kultury UNESCO (należy dobrać obiekty w różnych stylach architektonicznych).

Zestawy zadań:

Grupa I

Religie Europy

Analizując mapę w atlasie oraz otrzymane źródła informacji geograficznej wykonajcie poniższe polecenia. Wyniki swojej pracy zaprezentujcie w formie posterów.

1. Podajcie dominujące pod względem liczby wyznawców religie w Europie.
2. Omówcie rozmieszczenie głównych wyznań Europy.
3. Wskażcie przykłady państw zróżnicowanych religijnie.

Źródła: mapa religie Europy, diagram struktura wyznaniowa Europy.

Grupa II

Ludy Europy

Analizując mapę w atlasie oraz otrzymane źródła informacji geograficznej wykonajcie poniższe polecenia. Wyniki swojej pracy zaprezentujcie w formie posterów.

1. Wyjaśnijcie pojęcie naród, mniejszości narodowe.
2. Omówcie rozmieszczenie głównych ludów Europy.

3. Wskażcie przykłady państw zróżnicowanych narodowościowo.

Źródła: słownik szkolny lub encyklopedia, mapa ludy Europy, diagramy – struktura narodowościowa wybranych państw Europy.

Grupa III

Języki Europy

Analizując mapę w atlasie oraz otrzymane źródła informacji geograficznej wykonajcie poniższe polecenia.

Wyniki swojej pracy zaprezentujcie w formie posterów.

1. Wymieńcie główną rodzinę językową w Europie, dokonajcie jej podziału na grupy językowe oraz podajcie przykłady języków należących do tych grup.
2. Określcie do jakiej grupy językowej należy język polski.
3. Wyjaśnijcie znaczenie terminu język urzędowy i wskażcie przykłady krajów, w których obowiązuje więcej niż jeden język urzędowy.

Źródła: mapa języki Europy lub języki świata, mapa języki urzędowe Europy, słownik geograficzny, podział języków jeżeli nie ma w atlasie np. z Vademecum geograficznego

Grupa IV

Analizując mapę w atlasie oraz otrzymane źródła informacji geograficznej wykonajcie poniższe polecenia.

Wyniki swojej pracy zaprezentujcie w formie posterów.

Dlaczego Europa jest różna i co z tego wynika?

1. Omówcie przyczyny zróżnicowania kulturowego Europy.
2. Podajcie pozytywne i negatywne skutki zróżnicowania kulturowego Europy.
3. Przedstawcie przyczyny i skutki konfliktu na terenie Półwyspu Bałkańskiego w latach 90-tych XX wieku.

Źródła: tekst źródłowy Integracja – problem imigrantów muzułmańskich, opis konfliktu bałkańskiego np. z Vademecum geograficznego, mapy kultura duchowa i materialna Europy, ewentualnie tekst w podręczniku np. Puls Ziemi 2 str. 152-153.

Wskazane teksty źródłowe są jedynie propozycją. Można wykorzystać każde inne dostępne źródło, które pozwoli uczniom na rozwiązanie otrzymanych zadań.